

Vài ý kiến về việc tuyển chọn cán bộ đi học lí luận chính trị

Tuấn-Ngọc

Việc tuyển chọn cán bộ để đào tạo, bồi dưỡng lí luận chính trị ở trường Đảng giữ vị trí rất quan trọng. Đây là khâu đầu tiên, có ý nghĩa quyết định đến kết quả học tập, đến việc phát huy năng lực trong thực tiễn và việc bố trí, sử dụng, đề bạt người cán bộ. Giống như trong sản xuất, nếu chọn được nguyên liệu tốt, đúng tiêu chuẩn, tổ chức sản xuất được đồng bộ, đúng qui trình kĩ thuật,... chắc chắn sẽ có nhiều sản phẩm tốt.

Dưới ánh sáng nghị quyết Đại hội toàn quốc lần thứ tư của Đảng, nghị quyết số 225 của Bộ chính trị về công tác cán bộ trong giai đoạn mới, nhất là các chỉ thị số 45 và 77 của Ban bí thư Trung ương Đảng về xây dựng qui hoạch cán bộ và tăng cường đào tạo, bồi dưỡng cán bộ thành phần công nhân, việc tuyển chọn cán bộ để đào tạo, bồi dưỡng ở trường Đảng Hải-phòng đã có những tiến bộ bước đầu. Gần 1.300 cán bộ của Hải-phòng và của các cơ quan, xí nghiệp trung ương hoạt động tại địa phương đã được đào tạo, bồi dưỡng có hệ thống về lí luận chính trị Mác – Lê-nin và đường lối, chính sách của Đảng, về công tác xây dựng Đảng. Những cán bộ này đã và đang phát huy được kết quả học tập trong thực tiễn sản xuất và công tác ở cơ sở. Nhiều người được sắp xếp vào các cương vị lãnh đạo, quản lí ở cơ sở và các ngành, các cấp của thành phố, như quản đốc, giám đốc, phó giám đốc xí nghiệp, nông trường, trường, phó phòng, ban chủ nhiệm, phó chủ nhiệm công ti,... Đó là chưa kể hàng trăm cán bộ được đào tạo, bồi dưỡng tại các trường lớp trung ương. Nhờ đó, đã bổ sung và từng bước đổi mới đội ngũ cán bộ, nâng cao sức chiến đấu của các tổ chức cơ sở.

Từ thực tiễn đó, chúng tôi đã rút ra được một số kinh nghiệm trong việc tuyển chọn cán bộ để đào tạo, bồi dưỡng.

Một là, việc tuyển chọn cán bộ đi học phải dựa trên cơ sở nắm vững đường lối giai cấp công nhân của Đảng và xuất phát từ nhiệm vụ chính trị cụ thể của địa phương.

Trong mỗi giai đoạn cách mạng, Đảng ta đều cố gắng đào tạo, bồi dưỡng hàng loạt cán bộ có phẩm chất và năng lực phù hợp với yêu cầu của nhiệm vụ chính trị.

Mấy năm qua, đảng bộ Hải-phòng đã có nhiều cố gắng về mặt này. Chẳng hạn, sau Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ tư của Đảng, trên 1.000 cán bộ từ thành đến cơ sở đã được bồi dưỡng tập trung, có hệ thống về những điểm cơ bản trong nghị quyết của Đại hội, nhất là phần đường lối và phần xây dựng Đảng. Nội dung các nghị quyết Hội nghị Ban chấp hành trung ương từ đó đến nay cũng được nhà trường kịp thời đưa vào nội dung, giảng dạy tại các lớp học, các hệ học. Khi học về đường lối, nghị quyết, chính sách của Đảng, nhà trường còn cố gắng giúp học viên dùng lí luận Mác – Lê-nin để phân tích, lí giải những vấn đề do thực tiễn cách mạng đề ra. Đặc biệt, sau khi có nghị quyết Hội nghị lần thứ sáu của Trung ương, nhà trường đã coi trọng và nâng việc giáo dục đạo đức cách mạng cho người học lên ngang phân học về lí luận chính trị.

Từ nhiệm vụ chính trị của địa phương, có những năm, nhà trường tập trung đào tạo, bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo, quản lý các cơ sở, nhất là các cơ sở công nghiệp. Sau khi có các nghị quyết Hội nghị lần thứ hai và thứ sáu của Trung ương, địa phương tập trung đào tạo, bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo chủ chốt ở các cơ sở nông nghiệp, như bí thư, chủ tịch, chủ nhiệm hợp tác xã nông nghiệp...

Việc tuyển chọn cán bộ đương nhiên cũng phải xuất phát từ quan điểm đó, tức là phải lấy yêu cầu của nhiệm vụ chính trị làm mục đích. Việc xác định đối tượng, tiêu chuẩn học viên của từng lớp học, từng hệ học phải quán triệt tiêu chuẩn cán bộ như đã nêu trong nghị quyết số 225 của Bộ chính trị. Trong điều kiện hiện nay, chúng tôi thấy đã đến lúc phải cụ thể hoá hơn nữa tiêu chuẩn học viên cho từng loại lớp học và những cán bộ được cử đi học nhất thiết phải là người trong diện đào tạo của qui hoạch cán bộ. Căn cứ vào những qui định và hướng dẫn của cấp trên, cơ quan có trách nhiệm ở địa phương đã đề ra những tiêu chuẩn cụ thể trong việc lựa chọn cán bộ đi học trường Đảng. Đối với cán bộ theo học hệ đào tạo, trước hết phải là người có quá trình rèn luyện, thử thách trong sản xuất, công tác; có đạo đức cách mạng tốt; được quần chúng tín nhiệm; tuổi đời còn trẻ; có sức khoẻ và có trình độ văn hoá, chuyên môn, nghiệp vụ nhất định. Đối với cán bộ theo học hệ bồi dưỡng, phải là những cán bộ lãnh đạo, quản lý đương chức ở cơ sở, ngành, địa phương. Những cán bộ này phải có ý thức chính trị, quan điểm, lập trường giai cấp công nhân đúng đắn; được quần chúng tín nhiệm; đặc biệt là không có những biểu hiện tiêu cực. Tuy vậy, về các mặt tuổi tác, sức khoẻ, năng lực... phải bảo đảm đủ điều kiện phục vụ 5-6 năm nữa.

Vận dụng những yêu cầu chung của việc xây dựng đội ngũ cán bộ lãnh đạo và quản lý vào điều kiện địa phương, chúng tôi nhận thức sâu sắc rằng, việc tuyển chọn cán bộ, dù đào tạo hay bồi dưỡng, đều phải chú trọng trước hết những cán bộ thành phần công nhân, nhất là công nhân công nghiệp, công nhân nhiều đời. Đó là điều rất thuận lợi đối với Hải-phòng, một thành phố công nghiệp tập trung, có Cảng lớn, có đội ngũ công nhân đông đảo trên mười vạn người. Đồng thời, cũng hết sức chú trọng đào tạo những xã viên ưu tú xuất thân từ nông dân lao động và trí thức xã hội chủ nghĩa đã được rèn luyện, thử thách trong cuộc sống, tỏ ra vững vàng, để bổ sung vào đội ngũ cán bộ của Đảng và Nhà nước. Từ nhận thức đó, trong tất cả các lớp học, hệ học hằng năm tỉ lệ cán bộ thành phần công nhân được lựa chọn vào học ngày càng đông. Có những lớp đạt từ 30% đến gần 50%. Có lớp giành hẳn để đào tạo cán bộ lãnh đạo, quản lý cho các cơ sở công nghiệp, xây dựng, giao thông vận tải,... Ở những lớp này, đại bộ phận cán bộ là công nhân, như lớp đào tạo khoá bốn. Hoặc những lớp chuyên đào tạo cán bộ giảng dạy lý luận chính trị, làm công tác xây dựng Đảng, như khoá một, khoá ba, tỉ lệ cán bộ thành phần công nhân khá cao...

Hai là, khi tuyển chọn cán bộ đi học, phải điều tra, nghiên cứu kỹ đối tượng và phải dựa vào qui hoạch, kế hoạch.

Việc làm này rất cần thiết, chẳng những giúp nhà trường nắm chắc được “nguồn”, định tiêu chuẩn được sát, tuyển chọn học viên được kỹ, đúng mục đích, yêu cầu của từng lớp học, mà còn là tiền đề cho việc giảng dạy, hướng dẫn và quản lý của nhà trường đối với người học trong suốt quá trình học tập tại trường. Cần điều tra nắm vững các loại cán bộ về trình độ, năng lực, đạo đức cách mạng về

những yêu cầu bồi dưỡng trước mắt và lâu dài. Đây là cơ sở để xây dựng qui định, kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng.

Việc xây dựng kế hoạch phải xuất phát từ yêu cầu của nhiệm vụ chính trị, phải làm từ cơ sở. Đây là nhiệm vụ chủ yếu của các cơ sở, các ngành và địa phương. Trong qui hoạch, kế hoạch, phải xác định rõ tiêu chuẩn của từng loại cán bộ; cần đào tạo loại cán bộ nào, bồi dưỡng loại cán bộ nào; ai học trước, ai học sau, học vào lúc nào, học ở trường nào, học xong rồi làm gì,... Có như vậy, cơ sở mới chủ động sắp xếp công việc, lựa chọn cử người đi học được liên tục. Cứ làm như thế, trong một thời gian nhất định, sẽ tạo ra được một đội ngũ cán bộ đồng bộ vững mạnh và toàn diện, đáp ứng được yêu cầu của nhiệm vụ chính trị trước mắt và lâu dài.

Thực hiện phương châm đi sát cơ sở, sát phong trào và với trách nhiệm của mình, Trường Đảng Hải-phòng đã xuống giúp các cơ sở xây dựng qui hoạch và kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng cán bộ. Đồng thời, tổ chức nghiên cứu thực tiễn, nghiên cứu đối tượng để làm tốt việc giảng dạy, hướng dẫn, tổ chức quản lý giáo dục, rèn luyện học viên, góp phần nâng cao hơn nữa chất lượng công tác giáo dục. Huyện Vĩnh-bảo đã gắn việc xây dựng qui hoạch, kế hoạch và lựa chọn cán bộ đi học với việc thực hiện cuộc vận động chống hữu khuynh, tiêu cực. Một mặt, kiên quyết giáo dục xử lý những cán bộ thoái hoá, biến chất; đồng thời, mạnh dạn đề bạt cán bộ thay thế ngay và đưa số cán bộ này vào qui hoạch, đào tạo, bồi dưỡng. Đối với những cán bộ chủ chốt ở Vĩnh-bảo, trước khi đề bạt hoặc đưa đi học, đều có sự bàn bạc tập thể trong tổ chức Đảng và lấy ý kiến rộng rãi của quần chúng ở cơ sở. Được bàn bạc, quần chúng cũng tham gia ý kiến cả việc giải quyết khó khăn cho cán bộ đi học, như cấp lương thực, công điểm, ... Việc đào tạo, bồi dưỡng cán bộ ở An-hải gặp khó khăn về lương thực, Ban thường vụ huyện uỷ chủ trương vận động các hợp tác xã làm ruộng tăng sản lượng lấy thóc bán cho huyện để giải quyết khó khăn của cán bộ đi học...

Nhờ xây dựng và tích cực thực hiện qui hoạch cán bộ, xã Phục-lễ, một điển hình tiên tiến về sản xuất nông nghiệp của Hải-phòng, chỉ sau mấy năm đã có được một đội ngũ cán bộ, kể cả cán bộ chủ chốt, tương đối phát triển đồng bộ, toàn diện, vững về chính trị, khá về nghiệp vụ, quản lý về kỹ thuật, gồm gần 50 cán bộ có trình độ trung học và đại học về các mặt. Bí thư đảng uỷ, chủ tịch uỷ ban nhân dân, chủ nhiệm, phó chủ nhiệm hợp tác xã và cán bộ chủ chốt ở các ngành ở đây đều có trình độ từ trung cấp trở lên. Có thể nói, đội ngũ cán bộ ở Phục-lễ đã hình thành và đang phát triển cân đối, đồng bộ, giàu nhiệt tình cách mạng và vững vàng về năng lực đạo đức cách mạng. Nhờ vậy, hàng chục năm nay, Phục-lễ đã phát triển mạnh sản xuất, giữ vững đơn vị lá cờ đầu của ngành nông nghiệp Hải-phòng, cải thiện rõ đời sống nhân dân, đẩy mạnh việc xây dựng nông thôn mới, tăng quỹ tích lũy của hợp tác xã, xây dựng được cơ sở vật chất, kỹ thuật và phúc lợi tập thể của hợp tác xã, đáp ứng được yêu cầu ăn, ở, học hành, chữa bệnh của nhân dân và của con em nông dân tập thể. Nắm vững các nghị quyết của Đảng về công tác cán bộ và thấy được qui luật phát triển của đội ngũ cán bộ, đảng bộ xã Phục-lễ không thoả mãn với những kết quả đạt được, hiện nay vẫn gửi hàng chục cán bộ đi học ở các trường lớp của thành phố và trung ương, do hợp tác xã giải quyết các quyền lợi, chế độ cho cán bộ đi học.

Ba là, cần kết hợp chặt chẽ và phân công trách nhiệm rõ ràng trong việc lựa chọn cán bộ.

Đào tạo, bồi dưỡng cán bộ là sự nghiệp chung của toàn Đảng. Các cấp uỷ Đảng, nhất là các cấp cơ sở, phải chăm lo chu đáo việc này. Tuy vậy, mỗi cấp, mỗi ngành có vị trí, chức năng, nhiệm vụ khác nhau.

Cơ sở là trận địa chiến đấu, nơi cán bộ hàng ngày trực tiếp lãnh đạo và tổ chức quần chúng thực hiện các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước. Vì vậy, xuất phát từ lợi ích của cách mạng, của Đảng và vì lợi ích thiết thân của chính mình, các cơ sở phải khắc phục khó khăn, sắp xếp hợp lí công việc, có kế hoạch cố gắng cử nhiều người đi đào tạo, bồi dưỡng. Bằng cách này, cơ sở sẽ nhanh chóng tạo ra một đội ngũ cán bộ được đổi mới từng bước và phát triển liên tục, tăng thêm sức chiến đấu, hoàn thành nhiệm vụ chính trị. Nhận thức được ý nghĩa của việc này, một số ngành, xí nghiệp và cơ sở đã cử nhiều cán bộ đi học các trường lớp ngắn ngày, dài ngày, tập trung hay tại chức, như ngành công nghiệp, giao thông vận tải, xây dựng, công an, Cảng, nhà máy cơ khí Duyên-hải, nhà máy xi măng, ... Mấy năm qua, năm nào các cơ sở này cũng cử được nhiều cán bộ đi học. Các ngành xây dựng, công nghiệp... có hàng trăm cán bộ đi học.

Trường Đảng và ban tổ chức các cấp là cơ quan tham mưu của cấp uỷ trong việc đào tạo, bồi dưỡng cán bộ. Nhà trường có trách nhiệm trong việc giáo dục lí luận chính trị, đường lối, chính sách và rèn luyện đạo đức cách mạng cho cán bộ. Ban tổ chức có trách nhiệm chính trong việc tuyển chọn cán bộ đi học và theo dõi nắm chắc kết quả để bố trí, sử dụng sau khi cán bộ ra trường. Nhưng, cả hai cơ quan này đều có trách nhiệm với cán bộ từ khi lựa chọn đi học đến lúc học tập tại trường, rồi về làm việc tại cơ sở, đến việc phát huy kết quả học tập và năng lực của cán bộ trong hoạt động thực tiễn. Do đó, cả hai cơ quan cần có sự kết hợp chặt chẽ trong tất cả các khâu: xây dựng kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng, tổ chức xét duyệt, kiểm tra, đôn đốc thực hiện... theo đúng các chế độ qui định của Trung ương, bảo đảm việc tuyển chọn cán bộ đạt chất lượng tốt, mở rộng qui mô đào tạo, bồi dưỡng cán bộ và từng bước đi vào nền nếp.

Ngoài ra, các cơ quan có trách nhiệm ở cấp thành, huyện cần đi sát cơ sở, giúp đỡ cơ sở trong việc cử cán bộ đi học, nhất là nắm chắc động cơ học tập của cán bộ, theo dõi từng cán bộ trong quá trình hoạt động ở cơ sở, học tập ở trường, nhằm đánh giá anh chị em được sát đúng, giúp cơ sở sắp xếp, sử dụng tốt cán bộ sau khi được đào tạo, bồi dưỡng. Mặt khác, sau khi cán bộ học xong và trở về cơ sở làm việc, cũng cần tiếp tục theo dõi, nắm chắc tình hình họ phát huy kết quả học tập như thế nào trong thực tiễn. Qua đó, rút kinh nghiệm về việc tuyển chọn cán bộ đi học nói riêng và đào tạo, bồi dưỡng cán bộ nói chung.

Bốn là, thực hiện đầy đủ các chế độ, chính sách đối với cán bộ được đào tạo, bồi dưỡng.

Đây là vấn đề khá quan trọng. Các ngành, các cấp có trách nhiệm cần thật sự quan tâm đến cán bộ đi học cả về vật chất lẫn tinh thần; động viên, cổ vũ giúp đỡ họ giải quyết những cán bộ đi học xa, học tập trung dài ngày để họ yên tâm học tập đạt kết quả tốt.

Đảng đã đào tạo, bồi dưỡng cán bộ là để sử dụng, phát huy tốt nhất tài năng của họ cho sự nghiệp cách mạng. Do đó, Đảng và Nhà nước đã ban hành nhiều chế độ, chính sách đối với cán bộ được cử người đi học. Cơ quan có trách nhiệm cần nói cho anh chị em hiểu rõ mục đích của việc đào tạo, bồi dưỡng, giúp họ biết cách học tập như thế nào, học xong rồi phải làm gì và họ có nghĩa vụ, quyền lợi gì trước và sau khi học tập...

Việc thực hiện chu đáo và đầy đủ những chế độ, chính sách của Đảng và Nhà nước đã ban hành đương nhiên là rất cần thiết. Song, do sự phát triển của cách mạng, biết bao vấn đề mới đã và đang được đặt ra. Có những ngành, nghề cần được ưu tiên khuyến khích. Vì vậy, các cơ quan có trách nhiệm cần sớm nghiên cứu bổ sung và xây dựng một số chế độ mới thích hợp, rồi đề nghị cấp uỷ thông qua, nhằm khuyến khích, động viên người đi học.

Năm là, tăng cường sự lãnh đạo của các cấp uỷ Đảng và tổ chức cho quần chúng tham gia ý kiến đối với việc tuyển chọn cán bộ đi học.

Ngoài việc vạch ra phương hướng, nhiệm vụ của việc đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, tập thể các cấp uỷ, nhất là đảng uỷ cơ sở, phải trực tiếp kiểm tra, đôn đốc và xét duyệt việc tuyển chọn cán bộ đi học và có kế hoạch sắp xếp, sử dụng sau khi anh chị em học tập xong. Sự lãnh đạo của các cấp uỷ Đảng có ý nghĩa quyết định đến chất lượng đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, đến việc đổi mới đội ngũ cán bộ và sự phát triển sau này của đội ngũ cán bộ cả về số lượng và chất lượng.

Tổ chức lấy ý kiến quần chúng trong việc đào tạo, bồi dưỡng cán bộ là việc làm cần thiết. Đó là sự thể hiện bước đầu sự tín nhiệm của quần chúng đối với người cán bộ đó khi còn ở cương vị bình thường. Sau khi được đào tạo, bồi dưỡng và trở về cơ sở, người cán bộ đó vẫn sống và hoạt động trong phong trào quần chúng, vận động và tổ chức quần chúng thực hiện đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước. Vì vậy, nếu quần chúng tán thành đào tạo người cán bộ đó thì sau này họ sẽ tạo điều kiện cho cán bộ đó làm việc và sẵn sàng chấp nhận sự lãnh đạo của họ.

Việc tuyển chọn cán bộ đào tạo, bồi dưỡng ở trường Đảng có vị trí hết sức quan trọng, có tính quyết định đến chất lượng, kết quả học tập, rèn luyện tại trường; đến chất lượng hoạt động của cán bộ ở cơ sở và đến việc sắp xếp, đề bạt cán bộ sau này. Do đó, cần phải làm tốt hơn, bảo đảm đúng tiêu chuẩn, đúng đối tượng, đúng qui hoạch và nhanh chóng đưa vào nền nếp. Đó là trách nhiệm không những của trường Đảng, của ban tổ chức, mà còn là trách nhiệm của các ngành, các địa phương, nhất là của cơ sở.